

fideikomisární substitucí, takové povolení je přípustné a že při povolení tom nemusí býti řešena otázka, zdali exekuce bude také účinná, až nastane případ fideikomisární posloupnosti.

Čís. 4501.

Smlouva o prodeji dosud nevydaných akcií jest platná. Vrácení předem zaplacené kupní ceny lze se domáhati jen, nedošlo-li vůbec k emisi nebo za podmínek Šu 918—921 obč. zák.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1924, Rv II 813 24).

Žalobce koupil od žalovaného 100 dosud nevydaných akcií a zaplatil za ně kupní cenu. Žalobě, domáhající se vrácení kupní ceny, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o kupní smlouvu, jejíž předmětem jsou akcie dosud nevydané. Jak počet prodaných akcií, tak cena jednotlivých kusů byly smlouvou určeny. Jde tedy o platnou kupní smlouvu ve smyslu Šu 1275 obč. zák., dojednanou pod výminkou, že k emisi dojde, t. j., že akciová společnost bude založena (čl. 211 obch. zák.) a že její akcie stanou se předmětem obchodu (§§ 311, 355, 448, 653 obč. zák.). Smlouva je tedy platná, byť i prodány byly akcie ještě nevydané, pokud se týče akcie společnosti dosud neexistující a dovolání je na omylu, míníc, že předmětem kupu nebyla určitá věc, a že kupní smlouva je proto neplatnou. Ale dovolání nemá pravdu ani v tom, že smlouva je neplatnou podle Šu 879 obč. zák., neboť není zákona, který by zakazoval prodej akcií ještě nevydaných, a nepříčí se taková smlouva dobrým mravům ani tehdy, když prodatel, jemuž byly akcie za přínos přiděleny za výsadní syndikátní kurs, prodal část těchto akcií s výdělkem za syndikátní kurs obecný. Podle toho stal se prodej akcií způsobem platným, z čehož plyne, že žalobce může toliko žádati odevzdání 100 kusů akcií, jakmile budou vydány, a že by navrácení předem zaplacené kupní ceny žádati mohl jen tehdy, kdyby k emisi vůbec nedošlo anebo, kdyby nastal jeden z případů uvedených v §§ 918—921 obč. zák., jenž by žalobce opravňoval k jednostrannému odstupu od smlouvy, než ani toho ani onoho žalobce netvrdil.

Čís. 4502.

Ustanovil-li zůstavitel v závěti, že z hotových peněz jest zaplatiti výlohy pohřební (převoz mrtvoly) a odkazy, hotovost však byla vyčerpána výlohami pohřebními, nelze žádati vyplacení odkazů z akcií a cených papírů, náležejících do pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1924, Rv II 815/24).

Zůstavitel ustanovil v závěti universální dědičkou svou sestru, s tím, že z jeho h o t o v é h o jmění asi 30.000 K uhradí výlohy převezení mrtvoly a vyplatí odkazy uvedené v bodech 2.—4. V bodě 2. obmyslil žalobkyni za věrné služby odkazem 11.000 K. Žalobu, domáhající se na sestře zůstavitelově zaplacení 11.000 Kč, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: První soud zjistil, že zůstavitel ustanovil ve své poslední vůli, sepsané v srpnu 1916 s dodatkem z února 1919, aby z jeho h o t o v é h o pozůstalého jmění asi 30.000 K uhrazeny byly útraty jeho převezení a vyplaceny byly odkazy: žalobkyni 11.000 K a t. d., že hotové pozůstalostní jmění činilo při smrti zůstavitelově 25. prosince 1922 7.680 Kč 60 h a útraty převozu zůstavitele 8.065 Kč. Tato zjištění přijímá odvolací soud jako úplně správná. Neboť zjištěnou hotovost vykazuje inventář pozůstalosti a podle §u 680 obč. zák. nelze do hotovosti počítati ani akcie a válečné půjčky, tyto proto nikoliv, poněvadž nelze o nich říci, že se jich užívá v obyčejném oběhu na místě hotových peněz, když vůbec v oběhu nejsou. Útraty převozu činily 8.065 Kč a jsou účty doloženy. Odvolatelka napadá sice účty tyto co do výše a tvrdí, že jsou v nich položky, které tam nepatří, neuvádí však, které položky to jsou, které do účtu nepatří. Útraty za kovovou rakev jsou nutny, poněvadž k převozu je třeba, jak známo, takové rakve, a výše útrat za převoz odpovídá známým poměrům drahotným. Výlohami převozu mrtvoly zůstavitelovy byla celá hotovost pozůstalá vyčerpaná a nezbylo nic na vyplacení odkazů. Poněvadž zůstavitel ustanovil výplatu výloh s převozem spojených a výplatu odkazů výslovně z h o t o v é h o pozůstalostního jmění, nelze užití § 658 obč. zák., neboť to by neodpovídalo vůli zůstavitelově. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka spatřuje nesprávné právní posouzení odvolacího soudu v tom, že odvolací soud vyložil v něm poslední vůli zůstavitelovu proti doslovu závěti a v rozporu s předpisem §u 658 obč. zák. V rozporu s tímto předpisem proto, poněvadž podle něho byla dědička povinna na hotovosti učiněný odkaz 11.000 Kč vyplatiti bez ohledu, zda pozůstalostní hotovost postačí k této výplatě. Dovolatelka míní, že to bylo také výslovným přáním zůstavitelovým. Dále spatřuje dovolatelka nesprávné právní posouzení odvolacího soudu v tom, že převozem byla vyčerpána celá hotovost a že do hotovosti nelze čítati ani akcie, ani válečné půjčky. Míní totiž v této příčině, že žalované jako dědičce bylo podle obsahu poslední vůle uloženo hraditi toliko náklady převozu, což však odvolací rozsudek ztotožňuje s pohřebními náklady vůbec. Není tím uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Zůstavitel ve své závěti přesně rozlišil hotové jmění a ostatní jmění, a dal srozumitelně na jevo svou vůli, že ku vyplacení odkazů smí sloužiti pouze jeho hotové jmění, tedy pouze u r č i t é jmění. To vyplývá z toho, že odkazy, které mají býti vyplaceny z jeho hotové pozůstalosti, výslovně uvedl a že pak na konec praví: »Über den Rest des Geldes und über alle meine Habseligkeiten, Möbeln, Tepiche, Pretiosen, Sammlungen etc. möge meine Schwester nach Gutdünken verfügen«, čímž je srozumitelně projevna jeho vůle, aby »zbytek hotovosti«, tudíž to, co zbude po vyplacení nákladů za pře-

voz mrtvoly a po vyplacení odkazů, jakož i jeho ostatní majetek (»alle meine Habseligkeiten«) zůstaly dědičce. Pokud míní dovolatelka, že převozem vyrozumíval zůstavitel pouze náklady převozu, nikoli veškeré náklady pohřební, jest poukázati k tomu, že odvolací soud vzal po této stránce zřetel pouze na skutečné útraty převozu a dále na potřebu kovové rakve, ku převážení nutné, že tedy ani v této příčině nebylo jednáno proti zůstavitelově vůli. Co je hotovostí, správně bylo vyloženo odvolacím soudem se zřením na předpis Šu 680 obč. zák. Dovolací soud sdílí tedy právní názor soudu druhé stolice, že odkazovníkům (dovolatelce) učiněny byly odkazy z určitého jmění, z určitého fondu, a že podle zůstavitelovy poslední vůle odkazovníci neměli mítí nároky na jiné věci. Odvolací soud vyložil předpis Šu 658 obč. zák. správně, a také při výkladu zůstavitelovy vůle nepochybil po právní stránce.

Čís. 4503.

Poměr číšníka na účet není poměrem služebním, třebas byl povinen odváděti majiteli živnosti určitou část hrubého zisku z prodaných nápojů. Jde tu o podpacht hostinské živnosti. Bylo-li umluveno rozvázání smlouvy výpovědí, nelze v tom, že majitel živnosti žádal po uplynutí výpovědní lhůty číšníka, by zůstal ještě několik dní v živnosti, spatřovati obnovení smlouvy na neurčitou dobu.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1924, Rv II 833/24).

Žalobkyně byla zaměstnána u žalovaného jako číšnice na účet. Výpověď byla ujednána třicetidenní k 1. nebo 15. toho kterého měsíce. Dne 15. ledna 1924 dostala žalobkyně od žalovaného výpověď ku dni 15. února 1924. Tvrdíc, že žalovaný s ní dne 15. února 1924 obnovil služební smlouvu, domáhala se na něm náhrady škody 4.500 Kč, ježto ji vykázal dne 28. února 1924 bez další výpovědi. Škodu čítala žalobkyně za nedodržanou výpovědní lhůtu 30 dnů, tvrdíc, že denně činil její čistý výtěžek 150 Kč. O b a n i ž š í s o u d y žaloby zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Dle obsahu žaloby, který nebyl popřen, neměla žalobkyně pevného služného, nýbrž měla dle ujednání 3% z hrubého výtěžku při nápojích a mimo to prodávala ve vlastní režii kávu, čaj, pečivo, limonádu a víno v láhvích. Žalobkyně tvrdí, že její čistý denní výtěžek byl 150 Kč. Z toho plyne, že žalobkyně neměla povahy živnostenského pomocníka, takže se na tento spor nevztahují ustanovení §§ 1., 4. a 23. živnostenského zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. Žalobkyni sluší považovati za živnostenského podnikatele, a byl tedy k projednávání a rozsouzení tohoto sporu příslušným řádný okresní soud a nikoli soud živnostenský. Žalovaný jako majitel kavárny a žalovaná jako živnostenská podnikatelka byli oprávněni vzájemný poměr a tedy také výpovědní lhůtu dle libosti upravit a ustanovit a nepřichází v úvahu ustanovení § 20 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. o obchodních pomocnících, ježto žalující strana nebyla obchodním pomocníkem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.